

Almindelige bemærkninger.

Den 1. januar 1986 overtog Grønlands Hjemmestyre lovgivnings- og administrationskompetencen vedrørende konkurrencelovgivningen. Overtagelsen er sket med hjemmel i lov nr. 577 af 29. november 1978 om Grønlands Hjemmestyre, § 4. I betænkning nr. 837 om hjemmestyre i Grønland, bind 1, side 51, er det nævnt, at det kun er lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse, jfr. lov-bekendtgørelse nr. 145 af 1. maj 1959, og lov nr. 102 af 31. marts 1955 om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger, der gælder i Grønland. Lov om uretmæssig konkurrence er i Danmark afløst af lov nr. 297 af 14. juni 1974 om markedsføring. Industriministeriet har i brev af 24. september 1985 bekræftet, at monopolloven fortsat vil være gældende i Grønland efter 1. januar 1986, og at Monopoltilsynet fortsat vil administrere loven i Grønland, forudsat at dette ikke vil påføre Monopoltilsynet større udgifter end hidtil.

De nugældende regler om forbrugerråd og forbrugerudvalg er fastsat i landsrådsvedtægt af 21. februar 1974 om forbrugerudvalgene og forbrugerrådet i Grønland.

Der har ikke tidligere været fastsat regler for behandling af klager over mangelfulde varer og tjenesteydelser, ligesom der ikke har været regler om markedsføring, således som disse regler findes i den danske lovgivning om forbrugerombudsmandens virke (markedsføringsloven og lov om forbrugerklagenævnet).

Lovforslaget bygger på de principper, som landstinget tilsluttede sig i forbindelse med behandling af redegørelse vedrørende en eventuel pris- og avancelovgivning i Grønland på landstingets første forårssamling 1986, jfr. dagsordens punkt FMI 27/86.

Derudover bygger lovforslaget i en vis udstrækning på dansk lovgivning, således lov nr. 297 af 4. juni 1974

om markedsføring, lov nr. 305 af 14. juni om forbrugerklagenævnet og lov nr. 252 af 8. juni 1977 om mærkning og skiltning med pris m.v. Endvidere har islandsk lov nr. 56/1978 om priser, konkurrencebegrænsning og urimelige forretningsvilkår været benyttet som inspirationskilde ved udformningen af lovforslagets bestemmelser om forvaltning og prisundersøgelser.

Lovforslaget har været sendt til udtalelse hos:

KNI, Rigsombudsmanden, Politimesteren, FANG, KANUKOKA, De grønlandske Brugser, de grønlandske advokatfirmaer, Grønlands Arbejdsgiverforening, SIK, De grønlandske kvindeforeningers Sammenslutning, KNAPK, De kommunale forbrugerudvalg, Grønlands Forbrugerråd og Grønlands landsret.

Det er ønskeligt, at der på et område som markedsføring er nogenlunde ensartede regler i Danmark og Grønland. Markedsføringsloven er udtryk for en mere forbrugerorienteret holdning end den, der kommer til udtryk i lov om uretmæssig konkurrence. Denne mere forbrugerorienterede holdning er i de senere år også kommet til udtryk ved indførelse af lov om køb på kredit og lov om visse forbrugeraftaler (dørsalgsloven), ligesom holdningen giver sig udtryk ved indførelsen af butiksudvalg i Kallaallit Niuerfiat. Hovedformålet med dette forslag er da også at øge forbrugerbevidstheden og forbrugerindflydelsen i Grønland.

Lovforslaget bygger på følgende hovedprincipper:

- øget forbrugerindflydelse
- enkle og overskuelige regler
- mulighed for selektiv anvendelse af styrings- og kontrolforanstaltninger.

Administrationen af og kontrol med reglerne er i lovforslaget søgt udformet så enkelt som muligt og er i vid udstrækning baseret på størst mulig forbrugerind-

flydelse, selvkontrol og accept af reglerne og deres formål.

Ved gennemførelse af markedsføringsloven i Danmark blev der etableret en forbrugerombudsmandsinstitution til at føre tilsyn med markedsføring. Forbrugerombudsmanden søger gennem forhandling og om nødvendigt ved indbringelse af sager for Sø- og Handelsretten at gennemføre god markedsføringsskik overalt i erhvervslivet. Hertil kommer, at forbrugerombudsmanden kan nedlægge foreløbige forbud mod handlinger, der strider mod markedsføringslovens bestemmelser.

Endvidere er der oprettet en særlig markedsføringsafdeling i Sø- og Handelsretten med inddragelse af sagkyndige til behandling af markedsføringssager.

Under hensyn til befolkningsantallet i Grønland findes det unødvendigt at etablere de tilsvarende institutioner her i landet. Det foreslås derfor, at forbrugerrådet varetager tilsynet med markedsføring. I den grønlandske retsplejelov er der ikke fastsat bestemmelser om de "foreløbige retsmidler", forbud og arrest. Som en følge heraf kan der ikke tillægges tilsynsmyndigheden kompetence til nedlæggelse af foreløbige forbud mod handlinger, der strider mod bestemmelserne om markedsføring.

Forbrugerrådet er henvist til at indbringe sådanne sager for domstolene efter de i retsplejeloven nugældende regler. Det må antages, at antallet af sager vil være så beskedent, at det ikke vil få nogen reel betydning, at der ikke er mulighed for at bringe de foreløbige retsmidler i anvendelse i Grønland.

Finder retten, at der er sket overtrædelse af lovens bestemmelser om markedsføring, kan retten bestemme, at aftaler, indgået i strid med markedsføringsbestemmelserne, er ugyldige.

Reglerne om kontrol med priser og avancer er udformet

med henblik på at opnå en administration, der er så enkel og effektiv som muligt. Dette er søgt opnået ved, at prisoplysninger indsamles enten pr. telefon eller gennem udsendelse af skemaer. Disse oplysninger kan så offentliggøres i form af et særligt meddelelsesblad eller i TV. Et samarbejde med de kommunale forbrugerudvalg forudsættes for at kunne udnytte den lokale kundskab og dermed få bedre og mere dækkende oplysninger. KNIs status som landsdækkende virksomhed og med fastholdelse af ensprissystemet vil formentlig bidrage mere effektivt til en stabil prisudvikling end en egentlig pris- og avancekontrol.

Medens bestemmelserne om markedsføring omfatter alle led i omsætningen, er det i forslagets kapitel 9 foreslåede forbrugerklageudvalg alene kompetent til at behandle klager fra forbrugerne vedrørende varer, arbejds- og tjenesteydelser. Det er således kun sidste led i omsætningen, der kan indbringe klager for udvalget. Bestemmelserne omfatter ikke klager vedrørende fast ejendom.

Forbrugerklageudvalgets afgørelser bliver som f.ex. i Danmark kun vejledende for parterne. Det er vigtigt, for at afgørelserne bliver efterlevet, at disse får en faglig og juridisk kvalitet, som opleves tilfredsstillende både af parterne og interessegrupperne. I Danmark og Sverige har man meget tilfredsstillende erfaringer med denne måde at afgøre forbrugertvister på, idet det forekommer sjældent, at en afgørelse truffet af forbrugerklagemyndighederne ikke efterleves eller underkendes af domstolene.

For at opnå den bredest mulige accept af udvalgets afgørelser foreslås dette sammensat således, at der er en ligelig repræsentation af forbrugerne og erhvervsdrivende, samt en jurist fra hjemmestyrets administration, der tillige varetager udvalgets sekretariatsfunktion.

Det er vanskeligt på forhånd at bedømme, hvor store omkostninger for hjemmestyret oprettelsen af forbrugerklageudvalget vil medføre, idet det er umuligt dels at anslå antallet af sager, der årligt vil blive indbragt for udvalget, dels at vurdere, i hvilket omfang indhentelse af særligt sagkyndiges udtalelser er nødvendigt. Både af omkostningsbesparende og af praktiske grunde vil det være en fordel, at forbrugerrådets og forbrugerklageudvalgets sekretariat får kontorer sammesteds, således at der kan opretholdes en snæver kontakt, og således at kontorfunktionerne kan være fælles.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1. Forpligtede ifølge bestemmelsens stk. 1 er ikke alene erhvervsdrivende i traditionel forstand, det vil sige personer eller selskaber hvis virksomhed drives med det formål at opnå et overskud ved produktion og salg eller ved udførelse af arbejds- og tjenesteydelser. Som erhvervsdrivende anses også andelsforeninger, koncessionerede virksomheder og lignende.

Under hensyn til, at det ville være urimeligt, om det offentlige, når det deltager i markedsføringen af varer, arbejds- og tjenesteydelser, skulle kunne sætte sig ud over de regler, der pålægges det private erhvervsliv, fremgår det direkte af lovteksten, at der finder en ligestilling sted mellem privat og offentlig virksomhed.

Ved handlinger foretaget i offentlig virksomhed forstås dog alene handlinger, som kan ligestilles med privat virksomhed, f.eks. transport af personer og gods, værftsvirksomhed, butiksvirksomhed eller lignende.

Det er her uden betydning, at virksomheden af samfundspolitiske hensyn fastsætter priser, der medfører, at det offentlige må bære et tab på virksomheden.

Bestemmelsens stk. 2 er medtaget for at præcisere lovens anvendelsesområde, der alene er det grønlandske marked bestående af udbydere og aftagere af varer og tjenesteydelser. Det skal bemærkes, at kredsen af beskyttede er både erhvervsdrivende og forbrugerne.

Til § 2. Med henblik på at sikre forbrugerne størst mulig indflydelse og gøre loven mindst mulig administrationskrævende, foreskriver bestemmelserne i kap. 7, at

forbrugerrådet skal medvirke ved forvaltningen af væsentlige områder af loven.

Det nuværende Grønlands Forbrugerråds sekretariatsfunktion varetages som i forslaget af Handels- og Trafikdirektoratet.

Bestemmelsens stk. 3 er medtaget for at præcisere opgavefordelingen mellem forbrugerrådet og hjemmestyrets administration.

Til § 3. I forhold til det nuværende Grønlands Forbrugerråd, hvis arbejde er reguleret i landsrådsvedtægt af 21. februar 1974, er forbrugerrådet i dette forslag udvidet med to medlemmer. Landstinget udpeger yderligere ét medlem, og KANUKOKA, der hidtil har deltaget med en observatør, bliver fast repræsenteret i rådet.

Til § 4. Bestemmelsen fastsætter de overordnede retningslinier for forbrugerrådets arbejde, der kan samles i to ord: Tilsyn og oplysning. I forhold til det nuværende Grønlands Forbrugerråd er forbrugerrådets opgaver i dette forslag væsentligt udvidet, idet tilsynsmyndigheden med overholdelse af forslagets kapitel 4 og 6 er henlagt til forbrugerrådet, jfr. forslagets kapitel 7.

Endvidere følger det af bestemmelsen, at forbrugerrådet kan anmode om undersøgelser af pris- og avanceforholdene inden for udvalgte vare- og brancheområder.

Forbrugerrådets oplysning kan foregå gennem udgivelse af tidsskrifter, som f.eks. Atuisoq, vejledninger, kursus- og mødevirksomhed.

En væsentlig del af rådets arbejde vil formentlig fortsat være at behandle sager, der forelægges rådet af de kommunale forbrugerudvalg.

Endvidere kan forbrugerrådet behandle sager, der indbringes for rådet af privatpersoner og organisationer eller sager, rådet på eget initiativ tager op, såfremt rådet finder, at spørgsmålene har betydning i en bredere forbrugerpolitisk sammenhæng.

Til § 5. I forretningsordenen indgår bestemmelser om afstemning og sagsbehandling, herunder bestemmelser om delegation af forbrugerrådets myndighed til dets sekretariat. Spørgsmål, der er klart urimelige, bør sekretariatsmæssigt kunne afvises behandlet i forbrugerrådet.

Til § 6. Forbrugerudvalgene får status som kommunale udvalg. Kommunens andet medlem er ikke længere bundet til at skulle være husmor.

Til § 7. Forbrugerudvalgene kan som hidtil fremsende alle sager, som de finder er af almen interesse, eller hvor en løsning ikke har kunnet findes på lokalt plan, til behandling i Grønlands Forbrugerråd. Det forudsættes, at der er god kontakt mellem forbrugerudvalgene og forbrugerrådet.

Gennem deres lokalkendskab vil forbrugerudvalgene kunne yde et værdifuldt bidrag til gennemførelse af de landsdækkende prisundersøgelser.

Til § 9. Bestemmelsen svarer til generalklausulen i den danske lov om markedsføring.

Forpligtede ifølge generalklausulen er de i § 1 nævnte

erhvervsdrivende.

Ved forståelsen af begrebet "god markedsføringsskik", som forudsættes fastlagt gennem den virksomhed, som efter lovforslaget vil blive henlagt til forbrugerrådet, samt i sidste instans domstolene, vil der i bedømmelsen indgå den retspraksis, der er opbygget omkring begrebet i Danmark, i det omfang den er anvendelig på grønlandske forhold. Endvidere vil indgå i bedømmelsen det indhold, som det grønlandske erhvervsliv gennem praksis måtte have opbygget som kutyme for god markedsføringsskik.

Anvendelse af generalklausulen har den fordel, at dens indhold til stadighed kan undergå en udvikling, således at dette tilpasses ændringerne indenfor erhvervslivet og samfundet iøvrigt.

Generalklausulen angår handlinger, der, selv om de ikke omfattes af lovens øvrige bestemmelser, er i strid med god markedsføringsskik.

At et forhold anses for omfattet af en af lovens øvrige bestemmelser om markedsføring udelukker imidlertid ikke, at forholdet tillige kan henføres under generalklausulen.

Det betyder dels, at lovens øvrige bestemmelser om markedsføring kan omfatte forhold, der er stridende mod generalklausulen, dels, at generalklausulen kan supplere lovens øvrige bestemmelser om markedsføring.

Til § 10. Bestemmelsen svarer i forenklet form til den danske markedsføringslov § 2.

Ved anvendelse af formuleringen "egnet til at påvirke

efterspørgsel eller udbud af", er tilstræbt et indhold, der også omfatter den indirekte påvirkning, idet det erkendes, at det uskrevne eller usagte kan være velegnet til at påvirke udbud eller efterspørgsel, der igennem at forbrugerne eller offentligheden iøvrigt ikke advares om uønskede egenskaber eller følger.

Bestemmelsen i stk. 2 vil omfatte forhold som ulovlig tilgift, tilfældighedsprægede præmiekonkurrencer og lignende.

Bestemmelsen kan finde anvendelse i alle forhold mellem erhvervsdrivende indbyrdes og mellem erhvervsdrivende og forbrugerne. Erhvervsdrivende skal fortolkes i overensstemmelse med § 1.

Bestemmelsen i § 10, stk. 3 fastslår, at også foreninger og sammenslutninger, der varetager erhvervsdrivendes eller forbrugernes interesser, kan pålægges et ansvar efter § 10. Ansvar kan blive aktuelt for erhvervsorganisationernes reklameforanstaltninger og for forbrugerorganisationernes vedkommende i forbindelse med f.eks. afprøvning af varer eller sammenlignende vareundersøgelser.

Til § 11. Bestemmelsen svarer til § 3 i den danske lov om markedsføring. Formålet med bestemmelsen er at fastslå en almindelig oplysningspligt for den, der markedsfører varer, fast ejendom eller arbejds- og tjenesteydelser. Som et bidrag til bestemmelsens fortolkning vil indgå de sædvaner, der er udviklet indenfor en række områder.

Det er forudsat i bestemmelsen, at kravet til forsvarlig vejledning må vurderes alt efter den pågældende vares, ejendoms eller ydelses art.

I bestemmelsen er særligt fremhævet af betydning for bedømmelsen af varens eller ydelsens egenskaber oplysning om brugsegenskaber, holdbarhed og farlighed. Andre mere specifikke egenskaber kan naturligvis have ligeså stor betydning, idet vejledningen bør tage udgangspunkt i de pågældende varers eller ydelsers karakter og egenskaber.

Endvidere skal bemærkes, at vejledningen ikke kan betegnes som forsvarlig, såfremt den gives på et sprog, som den anden part ikke forstår, jfr. stk. 2. Bestemmelsen er medtaget med særlig henblik på at yde beskyttelse til de grønlandssprogede forbrugere.

Til § 12. Bestemmelsen svarer til § 4 i den danske lov om markedsføring. Formålet med bestemmelsen er at give en beskyttelse mod "garantier", som i virkeligheden snarere er ansvarsfraskrivelse i forhold til den retsstilling, modtageren ville have haft i kraft af de almindelige regler i lovgivningen, herunder især købeloven. Købere får således en minimumsbeskyttelse svarende til købelovens regler.

Til § 13. Bestemmelsen forbyder erhvervsdrivende at benytte forretningskendetegn, der ikke tilkommer dem, eller at benytte egne forretningskendetegn på en måde, der er egnet til forveksling med andres. Benyttelsen skal ske i erhvervsøjemed for at være omfattet af bestemmelsen. Som eksempler på bestemmelsens anvendelse kan nævnes udformning af skilte, uniformer eller udsmykning af transportmidler, der anvendes i en erhvervsvirksomhed.

Beskyttelsen angår således kendetegn, der viser hen til den pågældende virksomhed på en sådan måde, at virksom-

heden blandt andet derigennem er kendt i offentligheden.

Til § 14. Bestemmelsen er identisk med § 11 i den nu-gældende lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse.

Reglen i stk. 1 omfatter enhver person, der i kraft af ansættelses- eller samarbejdsforhold eller et hverv har lovlig adgang til en virksomhed. Udenforstående personer, der skaffer sig adgang til virksomheden og benytter lejligheden til at skaffe sig kendskab til eller rådighed over hemmeligheder, er ikke omfattet af bestemmelsen, men forholdet vil kunne være omfattet af Kriminalloven for Grønland.

I stk. 2 er det angivet, at bestemmelsen omfatter ubeføjet viderebringelse eller benyttelse af hemmeligheden.

Forbuddet mod videregivelse eller udnyttelse vedvarer i 3 år efter tjeneste- eller arbejdsforholdets ophør.

Det må dog antages, at et civilretligt ansvar kan gøres gældende også efter udløbet af denne frist.

Beskyttelsen efter stk. 3 er forskellig fra de i stk. 1 og 2 nævnte forhold, idet det ikke kræves, at der er tale om en hemmelighed, men alene, at materialet er betroet den pågældende i forbindelse med udførelse af et arbejde eller iøvrigt i erhvervsøjemed.

At materialet er betroet i lovens forstand kan være udtrykkeligt tilkendegivet eller blot fremgå af omstændighederne.

Reglen i stk. 4 omfatter hæleri med hensyn til erhvervshemmeligheder, idet det findes nødvendigt at kunne ramme den, der udnytter det materiale, en anden har skaffet ham.

Bestemmelsen rammer alene udnyttelse af oplysninger hidrørende fra personer, der falder ind under stk. 1-3.

Hidrører materialet fra personer udenfor denne kreds, vil forholdet kunne falde ind under kriminallovens bestemmelser.

Til § 15. Formålet med bestemmelsens stk. 1 er at sikre forbrugerne rimelig oplysning om, hvilket indhold og hvilke egenskaber en vare har, hvorimod bestemmelsen ikke giver mulighed for udfærdigelse af forskrifter om en bestemt kvalitet eller brugsegenskab for varer.

Bestemmelsen tænkes anvendt i udgangspunktet for de vareområder, hvor der er en særlig sammenhæng mellem oplysninger om pris eller mængde på den ene side og indhold, egenskaber m.v. på den anden side.

Med hensyn til importerede varer, der udgør hovedparten af varerne på det grønlandske marked, vil der kunne opstå en række problemer, såfremt disse varer ved indførelsen ikke opfylder de givne forskrifter. I den forbindelse kan der endvidere opstå problemer med hensyn til det sprog, foreskrevne oplysninger er givet på, og det må her være tilsynsmyndighedernes opgave at sikre, at deklARATIONERNE er forståelige for den almindelige grønlandske forbruger, samt, at der skal foreligge ganske særlige forhold for, at der kan dispenseres fra givne forskrifter.

Reglen i stk. 2 er medtaget for at sikre en eventuel

indførelse af et returflaskesystem i forbindelse med opførelse af aftapningsanlæg for øl og mineralvand i Grønland.

Til § 16. Ifølge bestemmelsen må varer af udenlandsk oprindelse ikke sælges eller udbydes til salg med en på varen eller dens indpakning anbragt gengivelse af eller betegnelse for det grønlandske, færøske eller danske flag, kommunale våben eller andre nationale kendetegn eller mindesmærker samt kendetegn fra internationale organisationer, uden at disses godkendelse er opnået.

Det samme gælder varer af udenlandsk oprindelse, på hvilke eller på hvis indpakning der er anbragt portræt af dronningen eller den kongelige familie iøvrigt.

Anbringelse af grønlandske, færøske eller danske kendetegn eller portrætter af den kongelige familie vil være en vildledende angivelse til påvirkning af efterspørgslen og således være omfattet af bestemmelsen i § 10, men desuagtet er det fundet påkrævet med et udtrykkeligt forbud i loven, idet anvendelsen af de nævnte kendetegn må anses for stødende, uanset anvendelsen ikke findes vildledende i henhold til § 10.

Til § 17. Bestemmelsen fastslår som almindeligt princip, at varer, der udbydes i detailsalg, skal forsynes med oplysning om pris.

Afgørende er, at varerne erhvervsmæssigt er udbudt i detailsalg, hvorved bemærkes, at disse begreber må forstås i overensstemmelse med almindelig sædvane.

Bestemmelsen i stk. 1 omfatter varer, der ligger fremme i butik, forretningslokale eller andre lokaler, hvor

forbrugeren har almindelig adgang til at se på varerne, samt varer, der på tilsvarende måde udbydes til salg uden for butiks- eller forretningslokale. Med hensyn til butiksvinduer gælder, at mærkning af de udstillede varer så vidt muligt skal være umiddelbart læseligt for den, der står udenfor vinduet.

Det kræves for tiden ikke, at hver enkelt vare prismærkes, men mærkning og skiltning m.v. må være udformet således, at forbrugeren ikke lades i tvivl om, hvad den enkelte vare koster. Prismærkningen skal angå den enhed af varer, der udbydes.

Såfremt der inden for bestemte brancher anvendes almindeligt anerkendte sædvaner med hensyn til prismærkning, kan disse i et vist omfang stadig følges. Til eksempel kan nævnes, at indenfor bogbranchen er det almindelig kendt, at bøgerne er mærket med pris på indersiden af omslaget.

Ligeledes er der ved handelen på "brædtet" kutyme for, på hvilken måde der gives oplysning om priser på de udbudte varer. Såfremt der på anden tydelig måde gives oplysning om priser for de udbudte varer end ved mærkning eller skiltning, kan udbyderne på "brædtet" fortsat følge deres almindelige anerkendte sædvaner med hensyn til oplysning om pris.

Reglen i stk. 2 vedrørende tjenesteydelser er en parallel til stk. 1. Da tjenesteydelser er et vidt begreb, som omfatter en række erhverv af vidt forskellig karakter, er det vanskeligt at udforme en hensigtsmæssig regel, der regulerer alle erhverv under ét. Reglen er derfor udformet som en bemyndigelsesregel, hvorefter landsstyret efter en nærmere undersøgelse af de udvalgte brancher kan fastsætte forskrifter for oplysning om

priser for tjenesteydelser, der er tilpasset de udvalgte branchers særlige forhold.

Formålet med reglen i stk. 3 om udsalg eller anden form for salg, hvor varerne eller ydelsen sælges til en pris under den, der normalt tages for den pågældende vare, er at skabe klarhed for forbrugerne om, at der reelt er tale om en prisedsættelse og ikke blot tale om salg af ukurante varer, sekunda-varer og lignende uden at der er gjort opmærksom på dette. Forholdet vil tillige være omfattet af bestemmelserne i §§ 9 og 10.

Til § 18. Bestemmelsen omfatter al detailsalg, hvor købesummen erlægges i afdrag, uanset om sælgeren forbeholder sig ejendomsretten til varen eller ej.

De i bestemmelsen krævede oplysninger er ligeledes indeholdt i kreditkøbslovens § 8. I modsætning til kreditkøbsloven gælder bestemmelsen også for køb for under 1.000 kr.

Endvidere adskiller bestemmelsen sig fra § 8 i kreditkøbsloven derved, at oplysningerne skal være tilstede allerede på overvejelsesstadiet for købet, hvorimod kreditkøbsloven har den situation for øje, hvor selve købet indgås.

Bestemmelsen stiller modsat kreditkøbsloven ikke krav om, at oplysninger skal gives i skriftlig form og overgives køberen i en genpart.

Formkravet til oplysningerne er det samme som beskrevet i § 17.

Til § 19. Bestemmelsen omfatter varer og salgsformer, hvor en anvendelse af § 17 vil være uhensigtsmæssig,

idet prisfastsættelsen ofte sker enten ved købers og sælgers tingen om prisen eller gennem afgivelse af bud og overbud.

Til § 20. Bestemmelsen lader reglerne i §§ 17 og 18 finde tilsvarende anvendelse på reklamering og annoncering, forudsat at der i reklamen eller annoncen gives oplysninger om prisen for varer og ydelser.

Anvendelsen af § 18 med hensyn til oplysninger om betaling af prisen i afdrag ved annoncering eller tilsvarende er særligt tænkt anvendt på de ofte forekommende tilfælde, hvor der alene i annoncen angives størrelsen af udbetalingen for en vare og derfor ikke gives forbrugerne et rimeligt bedømmelsesgrundlag af den samlede kreditkøbspris.

Til § 21. Forbrugerrådet er tilsynsførende med overholdelse af bestemmelserne i kapitel 4 om markedsføring og bestemmelserne i kapitel 6 om mærkning og emballering, idet dog landsstyret påser overholdelse af § 15, stk. 2 i kapitel 6 vedrørende salg af varer i emballage, der er foreskrevet af landsstyret, samt § 16.

Funktionen som tilsynsførende med markedsføring udføres i Danmark af forbrugerombudsmanden. Som en følge af, at forbrugerrådet er tilsynsførende, kan dette rejse sager ved domstolene, jfr. § 34.

Det antages, at antallet af sager, hvor det findes påkrævet, at sagen indbringes for retten, vil være minimalt. I disse tilfælde vil § 2, stk. 4 kunne finde anvendelse, således at forbrugerrådet kan antage en advokat til at føre sagen på forbrugerrådets vegne.

Stk. 3. Bestemmelsen skønnes nødvendig med henblik på, at de nødvendige oplysninger stilles til rådighed for

tilsynsmyndigheden. Det skal i den forbindelse bemærkes, at bestemmelserne i lov om offentlighed i forvaltningen til beskyttelse mod aktindsigt vedrørende enkeltpersoners eller virksomheders økonomiske og forretningsmæssige forhold vil kunne finde anvendelse, for så vidt der er tale om forhold af væsentlig økonomisk betydning for den pågældende person eller virksomhed.

Til § 22. Tilsynsmyndigheden, som denne er beskrevet i § 21, skal på eget initiativ eller på grundlag af klager eller henvendelser fra forbrugerne, erhvervsdrivende, forbrugerudvalgene eller andre ved forhandling søge at påvirke de erhvervsdrivende til at virke i overensstemmelse med god markedsføringsskik. Bestemmelsen angiver de overordnede retningslinier for forbrugerrådets opgave som tilsynsførende myndighed med markedsføring, mærkning og emballering.

Til § 23. Kan en frivillig ordning ikke opnås, kan forbrugerrådet indbringe sagen for retten, som beskrevet i bemærkningerne til § 21, eller begære påtale rejst i henhold til lovens sanktionsbestemmelser. Det forudsættes i bestemmelsen, at forbrugerrådet kun undtagelsesvis forelægger sager om overtrædelse af lovens kapitel 4 og 6 til rettens afgørelse.

Det skal bemærkes, at de berørte erhvervsdrivende selv har mulighed for at indbringe sagen for retten, såfremt forbrugerrådet ikke agter at indbringe denne for retten.

Til § 24. Bestemmelsen indeholder lovhjemmel til, at landsstyret kan lade foretage prisundersøgelser og offentliggøre resultaterne af disse undersøgelser.

Landsstyret kan i henhold til bestemmelsen fastsætte

regler, hvorefter resultaterne af prisundersøgelserne kan offentliggøres i pressen både i de trykte og gennem de elektroniske medier.

Baggrunden for bestemmelsen er at overføre de positive erfaringer, der er gjort på Island med tilsvarende prisundersøgelser, til Grønland.

Det er således hensigten at ansøre forbrugernes bevidsthed for priser og derigennem tilsikre en rimelig prisudvikling ved, at konkurrencen mellem de næringsdrivende fremmes.

Det forudsættes, at forbrugerudvalgene medvirker til gennemførelse af undersøgelserne i forbindelse med indhentelse og kontrol af prisoplysninger..

Til § 25. I modsætning til de fleste andre varegrupper kan der for så vidt angår de såkaldte eneretsvarer relativt enkelt indføres regler om maksimalpriser eller faste udsalgspriser.

En tilsvarende ordning har tidligere eksisteret i Grønland i perioden fra 1971 til 1983.

De politisk fastsatte udsalgspriser på disse varer kan kontrolleres overholdt via de i § 24 nævnte prisundersøgelser. For at sikre overholdelse af de fastsatte udsalgspriser giver reglen i stk. 2 landsstyret mulighed for om nødvendigt at pålægge leverandøren at etablere leveringsstandsning af de eneretsvarer, for hvilke der måtte være fastsat udsalgspriser.

Til § 26. Bestemmelsen beskriver udvalgets kompetence, der i udgangspunktet omfatter alle klager fra forbrugere vedrørende varer, arbejds- og tjenesteydelser.

Bestemmelsen ligestiller det offentlige med private virksomheder, for så vidt der er tale om varer eller tjenesteydelser, som kan sammenlignes med dem, der præsteres af private virksomheder. En indskrænkning af ligestillingen følger dog umiddelbart af § 27, stk. 5, hvorefter der vil kunne fastsættes den nødvendige afgrænsning indenfor den offentlige sektor. Endvidere vil der følge en indskrænkning af den principielle ligestilling efter bestemmelsen i § 27, stk. 6.

Til § 27. I stk. 1 bestemmes det, at der skal være en ligelig repræsentation i udvalget mellem repræsentanterne fra forbrugerrådet og erhvervslivet. Det overlades til udvalget at afgøre, i hvilket omfang der skal finde en specialisering sted til behandling af klager, hvor det findes nødvendigt med særlig sagkundskab.

Bestemmelsen foreskriver, at det af landsstyreområdet udpegede medlem varetager udvalgets formandsskab og sekretariatsfunktion.

Udvalgets sekretariat skal være den forberedende instans.

I henhold til reglen i stk. 8 skal der udarbejdes en forretningsorden, der må indeholde regler om sagernes behandling og forberedelse. Under forberedelsen skal der drages omsorg for, at begge parter får lejlighed til at udtale sig. Ligeledes skal parterne have lejlighed til at udtale sig om de af sekretariatet foretagne undersøgelser eller eventuelle indhentede erklæringer.

I forretningsordenen bør der tillægges sekretariatet adgang til at søge sagen forligt med en for begge parter rimelig ordning.

Til § 28. Bestemmelsen sikrer, at udvalgets kompetence ikke begrænses ved aftale, idet en udelukkelse af for-

brugerklageudvalgets kompetence ensidigt eller ved aftale forbydes. Sidestillet hermed er udelukkelse af udvalgets kompetence i en voldgiftsklausul.

Reglen i stk. 2 giver udvalget mulighed for at henvise en klager til at gøre sit krav gældende ved de almindelige domstole i de tilfælde, hvor det findes, at sagens udfald er afhængig af en sådan bevisførelse, at udvalget ikke ser sig i stand til at træffe en afgørelse, eller at sagen indeholder juridiske tvivlsspørgsmål, som udvalget ikke ser sig i stand til at afgøre.

Reglen i stk. 3 giver udvalget adgang til at afvise en klage, uden at der træffes en afgørelse i udvalget, såfremt udvalget finder, at klagen er åbenbar grundløs.

Til § 29. Bestemmelsen tillægger sekretariatet kompetence til at afgøre sagerne i henhold til § 29, stk. 2 og 3.

Til § 30. Da udvalgets afgørelser kan indbringes for domstolene, jfr. § 31, eller en voldgift, følger det heraf, at en sag der har fundet sin afslutning ved dom eller voldgift, ikke kan behandles af udvalget.

Reglen i stk. 2 er nødvendig for at undgå dobbeltbehandling af sagerne.

Såfremt forbrugerens modpart har indbragt sagen for domstolen, kan retten bestemme, at sagen stilles i bero indtil udvalgets afgørelse foreligger.

Til § 31. For at sikre, at udvalgets afgørelser efterleves, kan udvalget på klagerens begæring udfærdige stævning til sagens indbringelse for domstolene.

Til § 32. For at øge offentlighedens kendskab til udvalgets virksomhed og forbrugerspørgsmål i almindelighed giver bestemmelsen adgang til at offentliggøre afgørelser af almen interesse truffet af forbrugerklageudvalget, forbrugerrådet og landsstyret. Et øget kendskab til afgørelserne vil i sig selv medvirke til, at disse respekteres, således at de berørte parter vil indrette deres handlemåde efter de af landsstyret, forbrugerrådet og forbrugerklageudvalget fastsatte retningslinier.

Det bør i den forbindelse overvejes, om offentliggørelsen skal ske i form af afgivelse af en årsberetning, således at der bedre kan foretages en samlet vurdering af de trufne afgørelser.

Til § 33. Bestemmelsen svarer i tilpassét form til den almindelige regel i lov af 27. maj 1964 om statens tjenestemænd i Grønland, § 3 stk. 3, omhandlende tjenestemandens tavshedspligt.

Til § 34. Efter bestemmelsen vil erhvervsdrivende og forbrugere m.v. have adgang til straks at forfølge sager angående overtrædelse af bestemmelserne i lovforslagets kapitel 4, 5 og 6 ved civilt søgsmål, uden sagerne forinden er forelagt forbrugerrådet. Der vil således kunne opstå tilfælde, hvor sag rejses såvel på privat initiativ som på foranledning af forbrugerrådet. I disse tilfælde bør forbrugerrådet påse at søge en samlet behandling af sådanne sager.

Til § 35. For at kunne gennemføre et af retten nedlagt forbud, kan der for overtrædelse heraf pålægges bøder.

Til §§ 36, 37 og 38. Ved fastsættelse af bødens størrelse kan der tages hensyn til størrelsen af en even-

tuel økonomisk gevinst opnået ved den retsstridige handling.

Endvidere kan påstand om erstatning påkendes under sagen, idet dette følger af reglerne i retsplejelovens § 44.

Den mest indgribende foranstaltning, der kan tages i anvendelse, er idømmelse af bøde. Sanktionsbestemmelserne svarer til de hidtidige gældende regler i lov nr. 87 af 16. marts 1960 om ikraftsættelse i Grønland af lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse.